

ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE

**ΕΚΛΑΪΚΕΥΜΕΝΗ ΕΚΘΕΣΗ
(LAYMAN'S REPORT)
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΦΩΚΙΑΣ
ΣΤΙΣ ΒΟΡΕΙΕΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ
LIFE12 NAT/GR/000688**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

**ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΦΩΚΙΑ ΣΤΙΣ ΒΟΡΕΙΕΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ**

1

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΜΑΣ
**ΟΧΙ ΑΠΛΑ ΑΛΛΟ ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΦΩΚΙΑ**

5

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΗ ΓΥΑΡΟ

7

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝΟΣ ΜΟΝΑΔΙΚΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

11

**ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ
ΕΝΑ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΟ ΕΙΔΟΣ, ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΟ ΜΕ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ**

15

**ΠΕΤΥΧΑΙΝΟΝΤΑΣ ΕΝΑΝ ΦΙΛΟΔΟΞΟ ΣΤΟΧΟ
ΜΕ ΓΝΩΜΟΝΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

17

ΔΙΑΔΟΣΗ ΙΔΕΩΝ

ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ, ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΜΑΣΤΕ, ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ

19

**ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ
ΤΗΣ ΑΝΔΡΟΥ & ΤΗΣ ΣΥΡΟΥ**

23

**ΟΡΑΜΑ ΠΟΥ ΕΝΣΤΕΡΝΙΖΕΤΑΙ & ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΑΡΟΥ**

25

**ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΕΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΜΕΛΛΟΝ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΟΡΕΙΕΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ**

27

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΦΩΚΙΑ ΣΤΙΣ ΒΟΡΕΙΕΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ

**SPA
NATURA
2000 Code:
GR4220033**

**SCI
NATURA
2000 Code:
GR4220033**

Περιοχή NATURA 2000 ΓΥΑΡΟΥ

Εμβαδόν: 0,26 τετραγωνικά χιλιόμετρα
Ακτογραμμή: 37 χλμ
Μια ακατοίκητη, άγονη νησίδα υπό τη
δικαιοδοσία του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης

1944-1974

Τόπος
εξορίας για
πολιτικούς
αντιφρονούντες

1974-2000

Πεδίο βολής
Πολεμικού
Ναυτικού

1979

Όλες οι αλιευτικές δραστηριότητες
απαγορεύονται γύρω από το νησί
(Υπουργική Απόφαση 5278/39B/
22-01-1979)

2001

Χαρακτηρίζεται Ιστορικός τόπος
από το Υπουργείο Πολιτισμού
(νόμος 1680/Β/2001) & Υπουρ-
γείο Αιγαίου (νόμος 772/Δ/2001)

2011

Χαρακτηρίζεται περιοχή Natura
2000 (Κοινή Υπουργική Απόφαση
3738/2807/Ε. 103/1-9-10
8353/276/Ε103/17-2-2012)

ΣΤΟΧΟΣ

Δημιουργία μιας νέας Θαλάσσιας Προστατευόμενης Περιοχής γύρω από το νησί της Γυάρου και την περιβάλλουσα θαλάσσια περιοχή 3 ν.μ., στις Κυκλάδες της Ελλάδας, σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες (Σύρου και Άνδρου), η οποία θα λειτουργεί αποτελεσματικά για όφελος τόσο των ανθρώπων όσο και του φυσικού περιβάλλοντος.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Ιούλιος 2013 – Μάρτιος 2018

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 2,5 εκατ. €

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: 66,97%

Ίδρυμα Prince Albert II of Monaco: 15,92%

Εταίροι: 17,1%

Πράσινο ταμείο: 0.60%

Εταίροι:

WWF Ελλάς, ΜΟm/Εταιρεία για τη Μελέτη και την Προστασία της Μεσογειακής φώκιας, Ινστιτούτο Ερευνών Tethys, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου, Αναπτυξιακή Εταιρεία Κυκλάδων ΑΕ, Χαρακόπειο Πανεπιστήμιο.

ΑΛΛΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΝΗΣΙΑ

Τα δύο πλησιέστερα νησιά: Άνδρος & Σύρος.

Περίπου 12% του παγκόσμιου πληθυσμού της απειλούμενης Μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*. Ο πληθυσμός εκτιμάται στα 65 ζώα με ρυθμό αναπαραγωγής 9 νεογνά/έτος.

Θαλάσσια λιβάδια Ποσειδωνίας (*Posidonia oceanica*), ένας οικοτόπος προτεραιότητας (τύπος Οικότοπου 1120) σύμφωνα με την Οδηγία των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ, καλύπτουν πάνω από το 10% του θαλάσσιου πυθμένα της Γυάρου σε βάθη 0-40 μ.

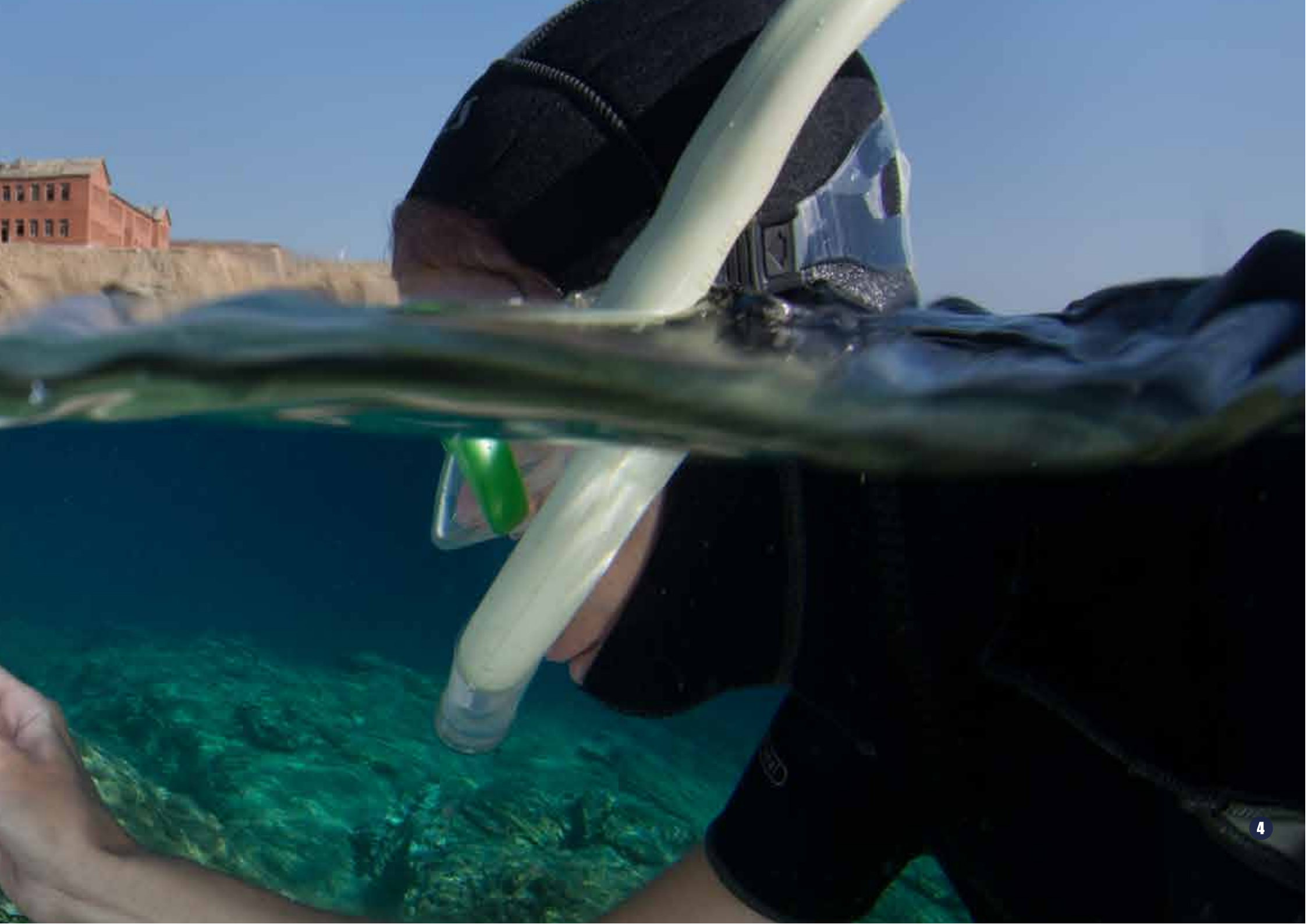
Η ΓΥΑΡΟΣ ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ

Κοραλλιογενείς υφάλους (γνωστοί και σαν «Τραγάνα»), οικοτόπος προτεραιότητας (τύπος Οικότοπου 1170) σύμφωνα με την Οδηγία των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ, που καλύπτουν περίπου το 20% του θαλάσσιου πυθμένα της Γυάρου σε βάθη 30-100 μ.

Σπάνια αρπακτικά πτηνά που τη χρησιμοποιούν ως περιοχή τροφοληψίας και αναπαραγωγής.

Υποβρύχιες ή ημι-υποβρύχιες θαλάσσιες σπηλιές που βρίσκονται στη δυτική πλευρά του νησιού. Αποτελούν τον κύριο οικοτόπο αναπαραγωγής της Μεσογειακής φώκιας. (τύπος Οικότοπου 8330)

ΤΟ ΟΡΑΜΑ

ΟΧΙ ΑΠΛΑ ΑΛΛΟ ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΦΩΚΙΑ

Για πρώτη φορά στην Ελλάδα, μια Θαλάσσια Προστατευόμενη Περιοχή (ΘΠΠ) θα θεσπιστεί μέσω μιας ολιστικής προσέγγισης βασισμένη στις αρχές της:

- 🐟 Οικοσυστημικής διαχείρισης
- 🐟 Θαλάσσιας χωροταξίας
- 🐟 Συνδιαχείρισης

ΜΑΣ

Η δημιουργία μιας πρότυπης ΘΠΠ, σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες, η οποία θα λειτουργεί αποτελεσματικά για όφελος τόσο των ανθρώπων όσο και του φυσικού περιβάλλοντος, και:

θα προστατεύει μοναδικά είδη...

και σημαντικούς οικότοπους...

θα στηρίζει τον βιοπορισμό των κατοίκων...

θα εξασφαλίζει άφθονα αλιεύματα για όλους...

θα ενώνει τους ανθρώπους...

θα γεννά ιδέες...

θα κρατάει την ιστορία και τον πολιτισμό ζωντανά...

θα ανοίγει νέους ορίζοντες και θα δημιουργεί νέα πρότυπα.

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΣ ΤΗ ΓΥΑΡΟ

Στόχος: Η εφαρμογή μιας επιστημονικής βάσης αναφοράς σχετικά με την περιοχή του έργου, μέσω μελετών πάνω στα εξής:

- 🐟 Χερσαία πανίδα, χλωρίδα και οικότοπους
- 🐟 Θαλάσσιους οικότοπους προτεραιότητας
- 🐟 Ορνιθοπανίδα
- 🐟 Πληθυσμούς ψαριών
- 🐟 Κοινωνική και οικονομική δομή της περιοχής

2014

ΙΑΝ

ΦΕΒΡ

ΜΑΡ

ΑΠΡ

ΜΑΪΟΣ

ΙΟΥΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ

1^η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΓΙΑ ΤΗ
ΧΕΡΣΑΙΑ ΠΑΝΙΔΑ,
ΧΛΩΡΙΔΑ & ΟΙΚΟΤΟΠΟΥΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ
ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΝΗΣΙ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ

1^η ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ
ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Δύο κοινές αποστολές ώστε να καθαριστεί το νησί από άσκαστα βλήματα.

Από την ομάδα ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE του WWF Ελλάς μαζί με το Τάγμα Εκκαθάρισης Ναρκοπεδίων Ξηράς (ΤΕΝΞ) των Ελληνικού Στρατού.

Ευρήματα: Πάνω από 37 είδη ορνιθοπανίδας, όπως σπάνια αρπακτικά πτηνά και θαλασσοπούλια. Ανακάλυψη μιας άγνωστης αποικίας Μύχου *Puffinus yelkouan*.

Από την ομάδα ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE του WWF Ελλάς, την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, και τον Δρα. Γιώργο Κατσαδωράκη, ειδικό ορνιθολόγο.

Ευρήματα: Κυριαρχούν τα φρύγανα. Μικρές περιοχές με Μεσογειακά εποχιακά τέλματα, ποτάμια μη μόνιμης ροής, δενδροειδείς θαμνότοπους με άρκευθους και προερημικές λόχμες με *Euphorbia dendroides*, *Fritillaria obliqua* subsp. *tuntasia*, ενδημικά κολεόπτερα, αράχνες και μαλάκια, καθώς και το φίδι *Hierophis vividiflavus* το οποίο στην Ελλάδα απαντάται μόνο στη Γυάρο.

Από την ομάδα ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE του WWF Ελλάς, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης.

Ευρήματα: Πάνω από το 50% της θαλάσσιας περιοχής της Γυάρου καλύπτεται από οικότοπους προτεραιότητας. 47% του θαλάσσιου πυθμένα σε βάθη μεταξύ 80-110 μ. καλύπτεται από κοραλλιογενείς σχηματισμούς και 3,5% της περιοχής μελέτης καλύπτεται από λιβάδια Ποσειδωνίας.

Από την ομάδα πεδίου ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE του WWF Ελλάς, το Εργαστήριο Θαλάσσιας Γεωλογίας και Φυσικής Ωκεανογραφίας του Πανεπιστημίου Πατρών.

**ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ**

**2^η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΓΙΑ ΤΗ
ΧΕΡΣΑΙΑ ΠΑΝΙΔΑ,
ΧΛΩΡΙΔΑ & ΟΙΚΟΤΟΠΟΥΣ**

**1^η ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ
ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΥΘΜΕΝΑ
ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΕΩΣ ΚΑΙ 150 Μ.**

**ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ**

2014

ΙΟΥΛ

ΑΥΓ

ΣΕΠΤ

ΟΚΤ

ΝΟΕΜ

ΔΕΚ

1^η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΑΛΙΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΚΟΡΑΛΛΙΟΓΕΝΗ
ΟΙΚΟΤΟΠΟ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΓΥΑΡΟ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ

2^η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΑΛΙΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΚΟΡΑΛΛΙΟΓΕΝΗ
ΟΙΚΟΤΟΠΟ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΓΥΑΡΟ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ

3^η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΑΛΙΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΚΟΡΑΛΛΙΟΓΕΝΗ
ΟΙΚΟΤΟΠΟ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΓΥΑΡΟ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ

Από το Τμήμα Βιολογίας
του Πανεπιστημίου Πατρών

Ευρήματα: Βρέθηκαν
συνολικά 45 είδη ψαριών σε
κοραλλιογενείς υφάλους, που
υποδηλώνουν υψηλή
βιοποικιλότητα και αφθονία
αλιευτικών πόρων

**ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ**

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΜΕΛΕΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΥΡΟΥ**

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΜΕΛΕΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΝΔΡΟΥ**

**ΑΠΟΣΤΟΛΗ
ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ**

Ευρήματα: Και οι δύο κοινωνίες συμφωνούν ότι ο περιορισμός της αλιευτικής δραστηριότητας μπορεί να αποτελέσει λύση για την προστασία του περιβάλλοντος και ότι ο τουρισμός μπορεί να είναι μια βασική μελλοντική προοπτική.

Από το Τμήμα Γεωγραφίας του
Χαροκοπείου Πανεπιστημίου
Αθηνών.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝΟΣ ΜΟΝΑΔΙΚΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ

Τον Δεκέμβριο του 2012, εκδόθηκε μια νέα Υπουργική Απόφαση που απαγόρευσε όλες τις μορφές αλιείας στην περιοχή Natura 2000.

Αρμόδια αρχή:
Λιμεναρχείο Σύρου

Τον Δεκέμβριο του 2015, η θαλάσσια και παράκτια περιοχή της Γυάρου χαρακτηρίστηκε ως το πρώτο Θαλάσσιο Καταφύγιο Άγριας Ζωής, ένα σημαντικό βήμα προς τον τελικό στόχο: τη θέσπιση μιας ΘΠΠ για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Αρμόδια αρχή:
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου

Η ΓΥΑΡΟΣ ΕΙΝΑΙ
ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ
ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ
ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ

Τελικός στόχος του έργου ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE είναι ο χαρακτηρισμός της Γυάρου ως Θαλάσσια Προστατευόμενη Περιοχή μέσω Προεδρικού Διατάγματος.

Αρμόδια αρχή:
Υπουργείο Περιβάλλοντος
και Ενέργειας

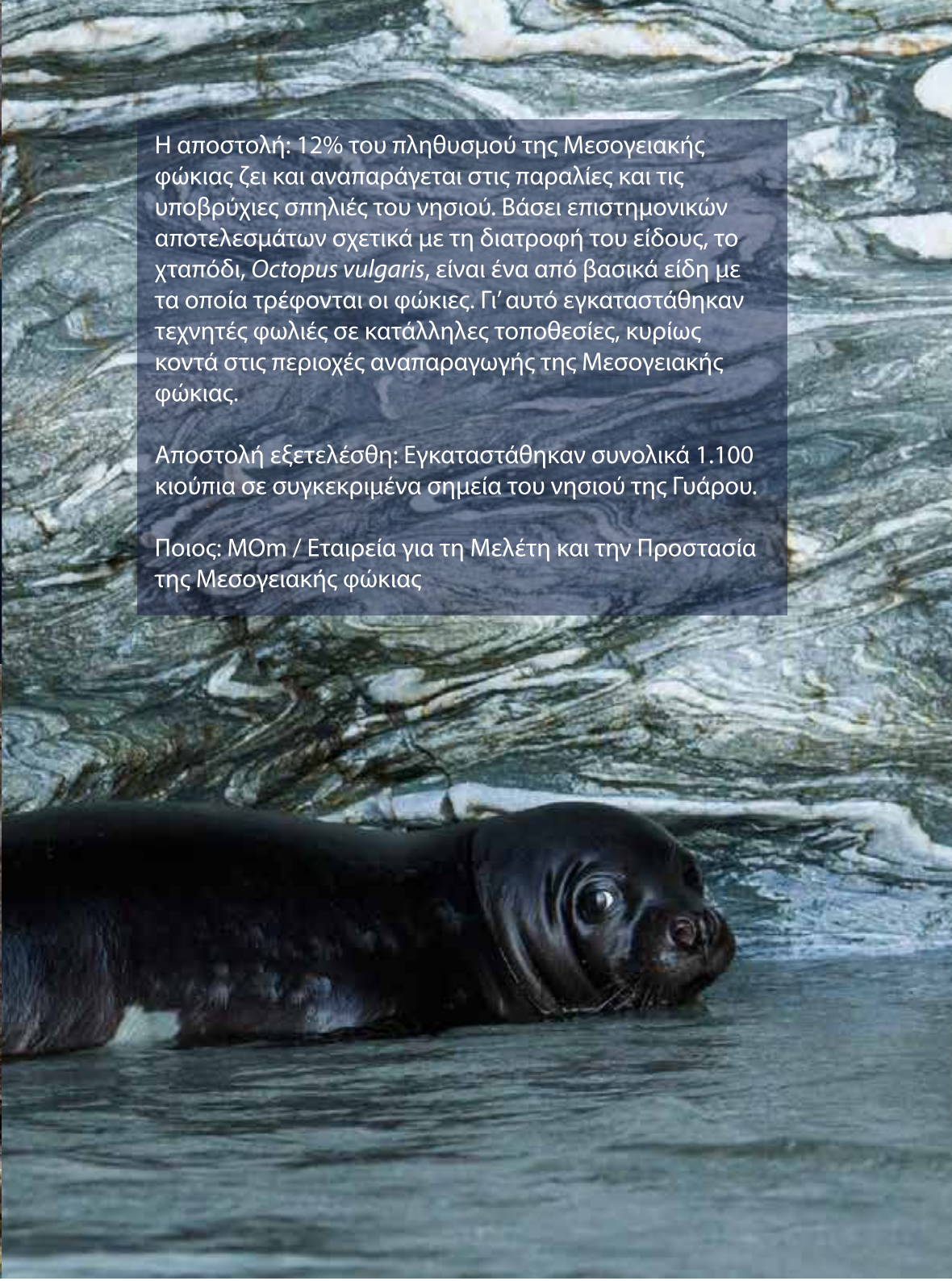
ΕΝΑ ΝΗΣΙ ΓΕΜΑΤΟ ΜΥΣΤΙΚΑ, ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Η αποστολή: Τα θαλάσσια απορρίμματα θεωρούνται μία από τις κύριες απειλές, ειδικά για τα νεογνά της απειλούμενης Μεσογειακής φώκιας. Οι παραλίες και οι ημι-υποβρύχιες σπηλιές είναι απαραίτητες για τα ζώα που τις χρησιμοποιούν για ανάπαυση και αναπαραγωγή. Τα θαλάσσια απορρίμματα που συσσωρεύονται στις παράκτιες σπηλιές και στις παραλίες, τις καθιστούν ακατάλληλες για χρήση από τα ζώα, ενώ παράλληλα τα δίκτυα που εγκαταλείπονται στο βυθό γύρω από τη Γυάρο αποτελούν θανάσιμη απειλή, ειδικά για τα νεαρά άτομα.

Αποστολή εξετελέσθη: Απομακρύνθηκαν θαλάσσια απορρίμματα από ημι-υποβρύχιες σπηλιές, παραλίες αναπαραγωγής και τον θαλάσσιο πυθμένα.

Ποιος: Ομάδα πεδίου ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE του WWF Ελλάς, ΜΟm / Εταιρεία για τη Μελέτη και την Προστασία της Μεσογειακής φώκιας, τοπικοί εθελοντές και ναυτικοί σύλλογοι

Η αποστολή: 12% του πληθυσμού της Μεσογειακής φώκιας ζει και αναπαράγεται στις παραλίες και τις υποβρύχιες σπηλιές του νησιού. Βάσει επιστημονικών αποτελεσμάτων σχετικά με τη διατροφή του είδους, το χταπόδι, *Octopus vulgaris*, είναι ένα από βασικά είδη με τα οποία τρέφονται οι φώκιες. Γι' αυτό εγκαταστάθηκαν τεχνητές φωλιές σε κατάλληλες τοποθεσίες, κυρίως κοντά στις περιοχές αναπαραγωγής της Μεσογειακής φώκιας.

Αποστολή εξετελέσθη: Εγκαταστάθηκαν συνολικά 1.100 κιούπια σε συγκεκριμένα σημεία του νησιού της Γυάρου.

Ποιος: ΜΟm / Εταιρεία για τη Μελέτη και την Προστασία της Μεσογειακής φώκιας

Η αποστολή:

Τα λιβάδια Ποσειδωνίας απειλούνται από ανθρώπινες δραστηριότητες. Ο τουρισμός και η αγκυροβολία αποτελούν δύο βασικές απειλές και για τους δύο οικοτόπους, θέτοντας σε κίνδυνο τις ανεκτίμητης αξίας οικοσυστημικές υπηρεσίες που παρέχουν. Προσφέρουν καταφύγιο, χώρο αναπαραγωγής και τροφή για ένα πλήθος θαλάσσιων οργανισμών.

Αποστολή εξετελέσθη:

👉 Τοποθέτηση μιας σειράς από αγκυροβόλια φιλικά προς την Ποσειδωνία σε κατάλληλες τοποθεσίες στο νησί, ώστε να διασφαλιστεί η ακεραιότητα των λιβαδιών Ποσειδωνίας ενώ παράλληλα διασφαλίζεται η ασφαλής πρόσδεση και διευκολύνεται η πρόσβαση των επισκεπτών.

👉 Τρία υποβρύχια μονοπάτια σχεδιάστηκαν για να προωθηθεί ο βιώσιμος καταδυτικός τουρισμός στην ευρύτερη περιοχή των Βόρειων Κυκλάδων. Δύο στη Γυάρο και ένα στη Σύρο, τα οποία δημιουργούν ένα δίκτυο μονοπατιών που μπορούν να απολαύσουν οι επισκέπτες.

Ποιος: Ομάδα πεδίου ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE του WWF Ελλάς, Πανεπιστήμιο του Αιγαίου

Η αποστολή: Οι βραχώδεις γκρεμοί της Γυάρου παρέχουν ένα ιδανικό καταφύγιο για το απειλούμενο θαλασσοπούλι, τον Μύχο. Κατά τις ερευνητικές αποστολές του ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE ανακαλύπτεται μια νέα αποικία Μύχου, πιθανώς η μεγαλύτερη στην Ελλάδα.

Αποστολή εξετελέσθη: Υπογράφηκε ένα Μνημόνιο Συνεργασίας ανάμεσα στο WWF Ελλάς, την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και την Nature Conservation Consultants (NCC), με στόχο τη μελέτη και την αξιολόγηση της κατάστασης της αποικίας.

- 👉 Απρίλιος 2015 – κοινή αποστολή – Ανακάλυψη 75 φωλιών, 23 φωλιών επώασης
- 👉 Φεβρουάριος 2016 – κοινή αποστολή – Επιβεβαίωση ύπαρξης της αποικίας
- 👉 Μάιος 2016 – κοινή αποστολή – Δοκιμή διάφορων μεθοδολογιών παρακολούθησης
- 👉 Ιούνιος 2016 - Δρ. Γ. Κατσαδωράκης και ομάδα πεδίου ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE – Μελέτη περιοχών τροφοληψίας

ΜΕΘΟΔΟΙ
ΧΡΗΣΗ ΘΕΡΜΙΚΩΝ ΚΑΜΕΡΩΝ,
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΜΕΣΩ ΡΑΝΤΑΡ,
ΕΝΔΕΡΙΑ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΤΟΠΟΥ ΜΕΣΩ
ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ ΕΝΕΡΓΩΝ
ΦΩΛΙΩΝ ΜΕ ΚΑΜΕΡΑ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Η κατασκευή και λειτουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος παρακολούθησης και επιτήρησης που εγγυάται την προστασία των ευάλωτων ειδών και οικοτόπων. Ένα σύστημα παρακολούθησης και επιτήρησης προηγμένης τεχνολογίας που μπορεί να παρατηρεί την περιοχή από απόσταση εικοσιτέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο, λειτουργώντας ως αποτρεπτικό μέσο για τους όποιους παραβάτες της υπάρχουσας νομοθεσίας. Αυτή τη στιγμή, δεν επιτρέπεται καμία μορφή αλιείας εντός της θαλάσσιας περιοχής 3 ν.μ. γύρω από τη Γυάρο.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ

Αυτό το σύνθετο σύστημα παρακολούθησης αποτελείται από:

Τεχνικό εξοπλισμό:

- ➡ Ένα φουσκωτό ταχύπλοο μήκους 7,5 μ. ονόματι «Γιούρα», που δίνει στην ομάδα πεδίου τη δυνατότητα να επιχειρεί στην ευρύτερη περιοχή της Γυάρου.
- ➡ Ένα σύστημα ραντάρ που τοποθετήθηκε στην κορυφή του όρους Γυάρος. Το σύστημα αποτελείται από ένα θαλάσσιο ραντάρ μεγάλης εμβέλειας, δέκτη AIS, ηλιακούς συλλέκτες και μπαταρίες, καθώς και σύστημα ασφαλείας.
- ➡ Μια υπέρυθρη κάμερα ευρείας εμβέλειας συνδεδεμένη με το σύστημα ραντάρ.
- ➡ Συνδέσμους τηλεπικοινωνιών, τοποθετημένους στην κορυφή της Σύρου και σε κομβικό σημείο στην Ερμούπολη. Με αυτόν τον εξοπλισμό, τα δεδομένα από το ραντάρ της Γυάρου μεταδίδονται στο Κέντρο Επιχειρήσεων στη Σύρο, όπου και καταγράφονται.

Ανθρώπινο δυναμικό:

- ➡ Μια τριμελής ομάδα φύλαξης, απαρτιζόμενη από έμπειρους χειριστές ταχύπλων, που περιπολεί την περιοχή αξιοποιώντας όλες τις δυνατότητες που παρέχει το σύστημα παρακολούθησης.

Επιπλέον τεχνική εμπειρογνώση:

- ➡ Ένας εμπειρογνώμων σύμβουλος συστημάτων παρακολούθησης και ασφαλείας που παρέχει συμβουλές πάνω σε τεχνικά ζητήματα, για τον σχεδιασμό και τη λειτουργία του συστήματος απομακρυσμένης παρακολούθησης.

- ➡ Ένας ειδικός στην πληροφορική που παρέχει τεχνική βοήθεια για τη σχεδίαση, τη λειτουργία και τη συντήρηση του κέντρου επιχειρήσεων του συστήματος και για την αποθήκευση δεδομένων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες επιτήρησης της περιοχής.
- ➡ Ένα πλήθος εξειδικευμένων τεχνικών που διασφαλίζουν τη καλή συντήρηση του όλου συστήματος.

Στη προσπάθεια διασφάλισης της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος επιτήρησης και της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς του, υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιώτικής Πολιτικής - Ελληνικής Ακτοφυλακής, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του WWF Ελλάς, που καθορίζει τους ρόλους και τη συνδρομή των τριών οργανισμών στην ουσιαστική λειτουργία του συστήματος επιτήρησης της Γυάρου.

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ 241 ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ ΠΕΡΙΠΟΛΙΕΣ

ΣΧΕΔΟΝ 1.150 ΩΡΕΣ ΠΕΡΙΠΟΛΙΑΣ

ΚΑΛΥΦΘΗΚΑΝ 9.500 ΝΑΥΤΙΚΑ ΜΙΛΙΑ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΚΑΝ 215 ΣΚΑΦΗ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΕΝΗΜΕΡΩΘΗΚΑΝ ΟΛΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΙΣΧΥΟΝΤΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ

44 ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΑΝΑΦΕΡΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ ΛΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ 2 ΕΒΔΟΜΑΔΩΝ. ΣΗΜΕΙΟ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΣΕ ΥΨΟΜΕΤΡΟ 500 Μ.

ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΗΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΝΕΜΟ ΧΩΡΙΣ ΔΡΟΜΟΥΣ Ή ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ 3 ΣΚΑΦΗ 1 ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΟ

12 ΤΕΧΝΙΚΟΙ 3ΜΕΛΗΣ ΟΜΑΔΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ 4 ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ 3,5 ΤΟΝΟΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

ΠΕΤΥΧΑΙΝΟΝΤΑΣ ΕΝΑΝ ΦΙΛΟΔΟΞΟ ΣΤΟΧΟ

ΜΕ ΓΝΩΜΟΝΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ Η ΟΠΟΙΑ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΥΠΟΨΗ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΤΟΣΟ ΜΕ ΤΗ ΦΥΣΗ ΟΣΟ ΚΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΣΧΕΣΗ. ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΟΛΑ, ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΕΙ ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ, ΕΙΔΙΚΑ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΕΙ ΕΝΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.

Η ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Η ΟΠΟΙΑ ΜΑΣ ΚΑΘΟΔΗΓΕΙ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΠΟΥ, ΤΟ ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΤΟ ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ. ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΤΗΝ ΕΞΙΣΟΡΡΟΠΗΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΟΜΕΝΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ, ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΠΩΦΕΛΕΙΤΑΙ, ΕΝΩ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΤΑΙ ΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.

ΕΝΑ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΟ ΕΙΔΟΣ, ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΟ ΜΕ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ

Ένα μικρό έρημο νησί, 37 χλμ. ακτογραμμής, 12 θαλάσσιες σπηλιές
Ένας πολύ σημαντικός πληθυσμός: 27% του Ελληνικού και 12% του παγκόσμιου πληθυσμού.

Απειλές στο εθνικό επίπεδο:

- 👉 Υποβάθμιση και απώλεια οικότοπων λόγω ανεξέλεγκτης παράκτιας ανάπτυξης.
- 👉 Ηθελημένες θανατώσεις από ψαράδες.
- 👉 Τυχαία παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία.
- 👉 Έλλειψη τροφής λόγω μείωσης των ιχθυαποθεμάτων.
- 👉 Πιθανές ασθένειες, ή άλλα τυχαία συμβάντα.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

2013

Η Μεσογειακή φώκια αποτελεί ένα από τα πλέον απειλούμενα με εξαφάνιση θηλαστικά στον κόσμο. Συνολικά, συναντώνται περίπου 600 ζώα στη φύση. Το 2004, η ΜΟm ανακάλυψε στη Γυάρο μια νέα σημαντική αποικία Μεσογειακής φώκιας. Παρατηρήθηκαν πολυάριθμα ζώα, αλλά το πιο σημαντικό είναι πως εδώ τα ζώα επιδείκνυαν την αρχέγονη συμπεριφορά τους, χρησιμοποιώντας τόσο σπηλιές όσο και ανοιχτές παραλίες. Μελέτες πεδίου που πραγματοποιήθηκαν στη Γυάρο την περίοδο 2004-2007 αποκάλυψαν 9 παράκτιες σπηλιές κατάλληλες για τη Μεσογειακή φώκια,

4 κατάλληλες για ανάπαυση και αναπαραγωγή και 5 κατάλληλες μόνο για ανάπαυση. Τον Οκτώβριο του 2007, οι ερευνητές κατέγραψαν την παρουσία 10 νεογέννητων σε μια σπηλιά, τον υψηλότερο αριθμό που είχε καταγραφεί ποτέ μαζί στην Μεσόγειο.

5 ΧΡΟΝΙΑ ΑΡΓΟΤΕΡΑ

Η ΜΟm, καθ' όλη τη διάρκεια του έργου ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE, παρακολούθησε και αξιολόγησε τακτικά τον πληθυσμό Μεσογειακής φώκιας της Γυάρου.

- 👉 Συλλέχθηκαν πάνω από 44.445 εικόνες από κάμερες τοποθετημένες μέσα στις σπηλιές αναπαραγωγής, δημιουργώντας έναν ολοκληρωμένο κατάλογο φωτογραφικής αναγνώρισης που περιλαμβάνει όλες τις αναγνωρίσιμες ενήλικες φώκιες.
- 👉 Αναγνωρίστηκαν 42 ζώα.
- 👉 Γεννήθηκαν συνολικά 45 νεογνά.
- 👉 Τοποθετήθηκαν 15 υπέρυθρες κάμερες σε σπηλιές για την τακτική παρακολούθηση της συμπεριφοράς των ζώων.
- 👉 Καλύτερη κατανόηση της συμπεριφοράς αυτού του εμβληματικού είδους.
- 👉 Ετήσιος υπολογισμός των βασικών δημογραφικών και αναπαραγωγικών παραμέτρων της Μεσογειακής φώκιας.
- 👉 Περίπου 65 ζώα, ετήσιος ρυθμός γεννήσεων: 9 νεογνά/έτος.

ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ, ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΜΑΣΤΕ, ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ: ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Για πρώτη φορά στην Ελλάδα έγινε παρουσίαση και ενσωμάτωση εννοιών όπως η συνδιαχείριση, η οικοσυστημική διαχείριση και η θαλάσσια χωροταξία στη δημιουργία μιας Θαλάσσιας Προστατευόμενης Περιοχής. Οργανώθηκε ένα πλήθος σεμιναρίων κατάρτισης, εκπαιδευτικών και επικοινωνιακών δραστηριοτήτων, εκθέσεων και εκδηλώσεων για ποικίλα κοινά (το προσωπικό του ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE, το ευρύ κοινό, τους μαθητές σχολείων και τους τοπικούς εμπλεκόμενους φορείς της Σύρου και της Άνδρου), ώστε να παρουσιάσουν με κατάλληλο και κατανοητό τρόπο αυτές τις έννοιες και να διασφαλιστεί η ενεργή εμπλοκή και συμμετοχή όλων των άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμενων φορέων στη δημιουργία της νέας ΘΠΠ της Γυάρου. Με γνώμονα πέρα από την τοπική και περιφερειακή κλίμακα, αφιερώθηκε επίσης αρκετή προσπάθεια στη διάδοση των σημαντικών αποτελεσμάτων του έργου στη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ

Βασικό στοιχείο των δραστηριοτήτων ενημέρωσης και προβολής που οργανώσαμε ήταν η διάδοση της γνώσης σχετικά με τη Γυάρο, καθώς και η καλλιέργεια ενός αισθήματος υπερηφάνειας και κοινής ευθύνης στη νέα γενιά της Σύρου και της Άνδρου.

- 👉 Διεξήχθησαν 24 απευθείας ενημερωτικές και εκπαιδευτικές παρουσιάσεις σε 17 δημοτικά σχολεία στα οποία συμμετείχαν 2.249 μαθητές και 79 εκπαιδευτικοί της Άνδρου και της Σύρου.
- 👉 43 εργαστήρια δημιουργικής μάθησης για τους μαθητές και εκπαιδευτικούς της Σύρου και της Άνδρου.
- 👉 Στη Σύρο, διοργανώθηκε έκθεση καλλιτεχνικών έργων από μαθητές δημοτικών σχολείων, στην οποία παρευρέθηκαν πάνω από 600 επισκέπτες και την επισκέφτηκαν όλα δημοτικά σχολεία της Σύρου.
- 👉 Πάνω από 250 επισκέπτες της Σύρου παρευρέθηκαν σε έκθεση με καλλιτεχνικά έργα από νέους της περιοχής, φτιαγμένα με τεχνικές οριγκάμι, street art και γελοιογραφία αφιερωμένα στην ΘΠΠ Γυάρου.
- 👉 Μια σειρά εκπαιδευτικού υλικού εντάχθηκε στο «Εκπαιδευτικό Πακέτο για τη Γυάρο», το οποίο παραδόθηκε σε όλα τα σχολεία της Άνδρου και της Σύρου. Το εκπαιδευτικό πακέτο, στο οποίο περιλαμβάνεται το Εκπαιδευτικό βίντεο για παιδιά, ανέβηκε στον ιστότοπο της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κυκλάδων, παρέχοντας στα υπόλοιπα 79 δημοτικά σχολεία των Κυκλάδων πρόσβαση σε αυτά τα εκπαιδευτικά εργαλεία και ενημερώνοντας εμμέσως 381 εκπαιδευτικούς και περίπου 8.000 μαθητές.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

- ➡ Στη Σύρο και στην Άνδρο διοργανώθηκαν 17 εξειδικευμένα σεμινάρια που κάλυψαν διάφορα θέματα, που περιλάμβαναν τις ΘΠΠ, το νομικό πλαίσιο, τη διαχείριση και τα οφέλη τους, την ερμηνεία φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, την κατάδυση και τον θαλάσσιο τουρισμό. Συμμετείχαν περίπου 600 εκπρόσωποι τοπικών εμπλεκόμενων φορέων αλλά και απλοί πολίτες.
- ➡ Μια σειρά σεμιναρίων κατάρτισης σχεδιάστηκε ειδικά για τους επαγγελματίες ψαράδες της Σύρου και της Άνδρου, ώστε να τους βοηθήσει να διασφαλίσουν έναν πιο βιώσιμο επαγγελματικό μέλλον. Στα θέματα περιλαμβάνονταν βασικά στοιχεία θαλάσσιας βιολογίας, η ασφάλεια στη θάλασσα, νομικά και οικονομικά εργαλεία για αλιευτικές δραστηριότητες και ο αλιευτικός τουρισμός.
- ➡ Διοργανώθηκε μια επίσκεψη ανταλλαγής για μια ομάδα τοπικών εμπλεκόμενων φορέων σε μια επιτυχημένη από πλευράς διαχείρισης ΘΠΠ, στο Torre Guaceto της Ιταλίας. Επαγγελματίες ψαράδες και από τα δύο νησιά, καθώς και ένας τοπικός επιχειρηματίας στον τομέα του θαλάσσιου τουρισμού, είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν με συναδέλφους τους και να μάθουν από πρώτο χέρι για τα οφέλη μιας σωστά διαχειριζόμενης ΘΠΠ και τη θετική της επιρροή στην τοπική αλιεία.

ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Στόχος ήταν να παρουσιάσουμε την περιοχή του έργου και να αναδείξουμε τα βασικά φυσικά στοιχεία της Γυάρου, ώστε οι τοπικές κοινότητες των γειτονικών νησιών και τα μέλη τους να μάθουν και να εκτιμήσουν την αξία τους.

- ➡ Πάνω από 250 κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής των Κυκλάδων παρευρέθηκαν σε δέκα δημόσιες εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν στη Σύρο, την Άνδρο, τη Φολέγανδρο, τα Κουφονήσια και τη Μύκονο.
- ➡ Πάνω από 1.300 άνθρωποι έλαβαν μέρος σε μια ψηφιακή εκδήλωση με τίτλο «Ανακαλύπτοντας τη Γυάρο», η οποία διοργανώθηκε μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης του έργου, προσφέροντας στους συμμετέχοντες μια μοναδική εμπειρία από την καθημερινή εργασία της ομάδας, μέσω ζωντανών συνδέσεων και βίντεο από τη Γυάρο.
- ➡ Περίπου 2.000 παιδιά και περισσότεροι από 3.500 ενήλικες επισκέφτηκαν την πρώτη φωτογραφική έκθεση που δημιουργήθηκε αποκλειστικά για την ανάδειξη της φύσης και της ιστορίας της Γυάρου, με τίτλο «Γυάρος: η απομόνωση του χθες, πνοή οράματος σήμερα». Η έκθεση έχει ταξιδέψει στη Σύρο, την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Αξιοποιήθηκαν διάφορα επικοινωνιακά εργαλεία, τόσο μαζικής εμβέλειας μέσα όσο και στοχευμένες δράσεις, ώστε να πληροφορηθεί το κοινό για το έργο και να διαδοθούν τα βασικά μηνύματα και αποτελέσματά του, με συνολικό κοινό πάνω από 2 εκατομμύρια θεατές.

- 👉 Για την παρουσίαση των δράσεων και της προόδου του έργου ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE, δημιουργήθηκε σχετικός ιστότοπος, καθώς και λογαριασμοί YouTube, Facebook και Twitter.
- 👉 Τοποθετήθηκαν ενημερωτικές ταμπέλες σε σημεία-κλειδιά στα λιμάνια της Σύρου, της Άνδρου και της Γυάρου.
- 👉 5 πληροφοριακά πανό, 2 flying banners και 6 αφίσες, 9.500 φυλλάδια, 18 δελτία τύπου, 24 άρθρα ιστολογίου, 19 e-banners στα τοπικά και εθνικά μέσα ενημέρωσης και πάνω από 400 άρθρα διέδωσαν τους σκοπούς, το όραμα και τα αποτελέσματα του έργου ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE.
- 👉 Η παραγωγή ενός σύντομου ντοκιμαντέρ και ένα πλήθος μικρής διάρκειας βίντεο που παρουσιάζουν τις δράσεις του έργου προωθήθηκαν μέσω κοινωνικών μέσων δικτύωσης.
- 👉 Πολυάριθμες συνεντεύξεις δόθηκαν από την ομάδα του έργου σε τοπικούς, εθνικούς και διεθνείς τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς.

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Ένας βασικός στόχος όλων των συνεργατών του έργου ήταν η διάδοση και η παρουσίαση της συνολικής προσέγγισης του έργου ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE, επισημαίνοντας τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα και τα αποτελέσματά του. Σε αυτό το πλαίσιο, το προσωπικό του έργου:

- ➡ Παρευρέθηκε σε 14 διεθνή και 6 εθνικά συνέδρια/εργαστήρια/συναντήσεις, όπου και ενημέρωσε πάνω από 8.000 επιστήμονες και εμπειρογνώμονες.
- ➡ Δημοσίευσε 14 επιστημονικές εκδόσεις σε έγκριτα περιοδικά, τεκμηριώνοντας τα βασικά ευρήματα του έργου και προωθώντας βέλτιστες πρακτικές.
- ➡ Δημιουργήθηκε ένα ηλεκτρονικό φόρουμ με περισσότερα από 60 μέλη από 28 διαφορετικά ιδρύματα και 5 χώρες, ώστε να διευκολύνει την άμεση και αποδοτική ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών.

ΑΣ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΝΔΡΟΥ & ΤΗΣ ΣΥΡΟΥ

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Παρ' ό,τι αποτελεί μέρος του συμπλέγματος των Βορείων Κυκλάδων, η Γυάρος είναι περισσότερο γνωστή ως πρώην τόπος εξορίας. Το νησί είναι ακατοίκητο και σπάνια το επισκέπτονται τουρίστες, ενώ οι πιο συχνοί επισκέπτες του είναι επαγγελματίες και ερασιτέχνες ψαράδες και κυνηγοί.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Για να εκτιμηθεί η ενδεχόμενη επίπτωση της δημιουργίας μιας νέας ΘΠΠ στη Γυάρο στις γειτονικές κοινωνίες, υλοποιήθηκε έρευνα στη Σύρο και στην Άνδρο, με σκοπό την κατανόηση των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών και τάσεων, καθώς και την κοινή γνώμη σχετικά με τη διαχείριση της αλιείας και της βιώσιμης ανάπτυξης και την παρακολούθηση του αντίκτυπού τους.

- ➡ Ποσοτικές έρευνες και ποιοτικές συνεντεύξεις.
- ➡ Συλλέχθηκαν περίπου 450 ερωτηματολόγια στη Σύρο και στην Άνδρο.
- ➡ Έδωσαν συνέντευξη πάνω από 45 τοπικοί εμπλεκόμενοι φορείς.
- ➡ Δύο ομάδες εστίασης, μία σε κάθε νησί. Η κάθε μία απαρτίστηκε από οχτώ έως δέκα τοπικούς εμπλεκόμενους φορείς.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ, ΤΗΝ ΑΛΙΕΙΑ & ΤΗ ΓΥΑΡΟ

- ➡ Ο τουρισμός αποτελεί την κινητήρια δύναμη και των δύο οικονομιών, ενώ η αλιεία, παρά την κοινωνική της σημασία, διαδραματίζει όλο και μικρότερο ρόλο στην οικονομία.
- ➡ Η ερασιτεχνική αλιεία είναι ευρέως διαδεδομένη.
- ➡ Ψαράδες και στα δύο νησιά θεωρούν ότι τα ιχθυαποθέματα μειώνονται, ενώ η πλειοψηφία πιστεύει ότι η αλιεία πρέπει να ρυθμίζεται καλύτερα, ώστε να επιτραπεί η ανάκαμψη των ιχθυαποθεμάτων.
- ➡ Οι κάτοικοι και των δύο νησιών βλέπουν τη Γυάρο ως δυνητικό πόρο για την περιοχή τους, μέσω της ανάπτυξης βιώσιμων τουριστικών δραστηριοτήτων.

Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ: ΣΥΝΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Βάσει της εμπειρίας που προκύπτει από προσπάθειες προστασίας της φύσης σε όλη το κόσμο, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η ενεργή συμμετοχή όλων των άμεσα ή εμμέσως σχετιζόμενων εμπλεκόμενων φορέων αποτελεί επιβεβλημένο και θεμελιώδες στοιχείο της αποτελεσματικής προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Βάσει της ελληνικής νομοθεσίας, αποκλειστική ευθύνη για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών έχει ένας Φορέας Διαχείρισης διορισμένος από το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Είναι υπεύθυνος για τη γενική διαχείριση της περιοχής (βάσει ενός εγκεκριμένου σχεδίου διαχείρισης), τη φύλαξη/επιτήρηση, την εφαρμογή των μέτρων προστασίας και την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητάς τους. Ο Φορέας Διαχείρισης τελεί υπό ένα Διοικητικό Συμβούλιο με σχετικά περιορισμένη συμμετοχή των τοπικών εμπλεκόμενων φορέων.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Η ενεργή συμμετοχή και εμπλοκή των κύριων εμπλεκόμενων με την περιοχή της Γυάρου φορέων στον σχεδιασμό των μέτρων προστασίας για τη νέα ΘΠΠ.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ:

Η Επιτροπή Συνδιαχείρισης της Γυάρου δημιουργήθηκε με έναν ξεκάθαρο στόχο, ένα συμφωνημένο πλάνο και τρόπο λειτουργίας και ένα κοινό όραμα. Η δεκαπενταμελής Επιτροπή απαρτίστηκε από επαγγελματίες ψαράδες της Σύρου και της Άνδρου, τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ναυτιλίας και Νησιώτικής Πολιτικής και το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, ΜΚΟ όπως το WWF Ελλάς και η ΜΟm / Εταιρεία για τη Μελέτη και την Προστασία της Μεσογειακής φώκιας, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών, την Αναπτυξιακή Εταιρεία Κυκλάδων ΑΕ, τους δήμους Σύρου-Ερμούπολης και Άνδρου, την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου και το Επιμελητήριο Κυκλάδων. Η Επιτροπή Συνδιαχείρισης της Γυάρου συναντήθηκε 6 φορές στη Σύρο και κατάφερε:

- ➡ Να ενημερώσει όλα τα μέλη σχετικά με τα επιστημονικά ευρήματα που αφορούν τη Γυάρο και τις ανάγκες για την προστασία της.
- ➡ Να παρουσιάσει το υφιστάμενο σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών της Ελλάδας και τις τρέχουσες νομικές υποχρεώσεις για την προστασία της φύσης.
- ➡ Να ορίσει στόχους περιβαλλοντικής προστασίας και τοπικής ανάπτυξης για τη νέα ΘΠΠ της Γυάρου.
- ➡ Να αναπτύξει και να σχεδιάσει ένα σχέδιο στήριξης και διαχείρισης της τοπικής αλιείας μέσω του σχεδιασμού ενός συστήματος ζωνών για τη νέα ΘΠΠ Γυάρου και ένα σύνολο μέτρων για την περιβαλλοντική προστασία και τη βιώσιμη ανάπτυξη της Γυάρου.
- ➡ Να οικοδομήσει ένα γόνιμο αίσθημα εμπιστοσύνης και κοινής ευθύνης για τη μελλοντική διαχείριση της νέας ΘΠΠ.

ΕΝΑ ΟΡΑΜΑ ΠΟΥ ΕΝΣΤΕΡΝΙΖΕΤΑΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΑΡΟΥ

Μια ιδιαίτερη ΘΠΠ η οποία:

- ➡ προστατεύει μοναδικά είδη και σημαντικούς θαλάσσιους & χερσαίους οικότοπους
- ➡ στηρίζει τον τοπικό βιοπορισμό και διασφαλίζει άφθονα αλιεύματα για όλους
- ➡ δημιουργεί ιδέες, ενώνει τους ανθρώπους και κρατάει ζωντανή την ιστορία & τον πολιτισμό
- ➡ ανοίγει νέους ορίζοντες και δημιουργεί νέα πρότυπα

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΕΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΜΕΛΛΟΝ

Το 2013, όταν ξεκίνησε το έργο ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE, η Γυάρος ήταν:

- ➡ Ένα ερημονήσι γνωστό μόνο για την ιστορία του ως τόπος εξορίας.
- ➡ Ένας σημαντικός χώρος για την προστασία της Μεσογειακής φώκιας και μια περιοχή πρόσφατα χαρακτηρισμένη ως Natura 2000, αλλά με περιορισμένη γνώση της κατάστασης της πανίδας, της χλωρίδας και των οικοτόπων, την οποία κατείχαν μόνο λίγοι επιστήμονες.
- ➡ Ένα ακατοίκητο νησί, ένας αφιλόξενος προορισμός που σπάνια επισκέπτονταν ακόμα και οι κάτοικοι των γειτονικών νησιών.
- ➡ Ένας πλούσιος ψαρότοπος προς αποφυγή για τους επαγγελματίες ψαράδες, λόγω του παρελθόντος του ως πεδίου βολής του Ναυτικού.

ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ ΑΡΓΟΤΕΡΑ

- ➡ Συγκεντρώθηκε εκτεταμένη επιστημονική γνώση πάνω στους φυσικούς θησαυρούς του νησιού.
- ➡ Υλοποιήθηκαν βασικές δράσεις περιβαλλοντικής διαχείρισης, οι οποίες εξασφαλίζουν την προστασία των μοναδικών ειδών και σημαντικών οικοτόπων του νησιού, τόσο χερσαίων όσο και θαλάσσιων.
- ➡ Εγκαταστάθηκε ένα σύστημα επιτήρησης προηγμένης τεχνολογίας που θα διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή των κανονισμών περιβαλλοντικής προστασίας από όλους τους χρήστες.
- ➡ Υλοποιούνται συγκεκριμένες δράσεις περιβαλλοντικής προστασίας και παρακολούθησης, ώστε να προστατευτούν τα μοναδικά είδη και οι σημαντικοί οικοτόποι του νησιού.
- ➡ Δημιουργήθηκε μια σειρά υποδομών, που θέτουν τα θεμέλια για τη βιώσιμη ανάπτυξη των γειτονικών νησιών, μέσω ήπιων μορφών τουρισμού με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.
- ➡ Όλοι οι κύριοι εμπλεκόμενοι φορείς ένωσαν τις δυνάμεις τους σε ένα ειδικό όργανο διαβούλευσης, την Επιτροπή Συνδιαχείρισης. Τα μέλη της δεσμεύτηκαν να πραγματοποιήσουν το όραμα του ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE.
- ➡ Σχεδιάστηκε και συμφωνήθηκε από όλους τους κύριους εμπλεκόμενους φορείς ένα σύστημα καθορισμού ζωνών με ειδικά μέτρα διαχείρισης, το οποίο στοχεύει να διατηρήσει ζωντανή την ιστορία και τον πολιτισμό, να προστατεύσει μοναδικά είδη, να διασφαλίσει άφθονα αλιεύματα και να στηρίξει τη βιώσιμη ανάπτυξη.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΟΡΕΙΕΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ

Σήμερα, βάσει του παραδείγματος του ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE, η ευρύτερη περιοχή των Βορείων Κυκλάδων μπαίνει σε μια νέα εποχή:

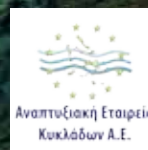
- 👉 Η διαχείριση της νέας ΘΠΠ θα γίνεται βάσει συγκεκριμένου και ολιστικού Σχεδίου Διαχείρισης.
- 👉 Η λειτουργία του συστήματος επιτήρησης διασφαλίστηκε για τα επόμενα χρόνια, βάσει της συνεργασίας των αρμόδιων εθνικών αρχών και του WWF Ελλάς.
- 👉 Η Επιτροπή Συνδιαχείρισης θα συνεχίσει την λειτουργία της, συμμετέχοντας ενεργά στη διαχείριση ΘΠΠ της Γυάρου και συμβουλεύοντας το νέο Φορέα Διαχείρισης που είναι υπεύθυνος για όλες τις προστατευόμενες περιοχές στις Κυκλάδες.
- 👉 Ειδικά μέτρα προστασίας έχουν ήδη υιοθετηθεί από τον Δεκέμβριο του 2015, όταν η Γυάρος θεσπίστηκε ως το πρώτο θαλάσσιο Καταφύγιο Άγριας Ζωής της χώρας. Ο χαρακτηρισμός της περιοχής ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Γυάρου μέσω Προεδρικού Διατάγματος στους ερχόμενους μήνες θα εδραιώσει τη νομική της προστασία.
- 👉 Αυτή τη περίοδο ξεκίνησαν να υλοποιούνται διάφορα νέα έργα για την παρακολούθηση νέων ειδών και οικοτόπων, καθώς και για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης της νέας ΘΠΠ.
- 👉 Δημιουργείται ένας νέος πυρήνας ψαράδων που είναι πρόθυμοι να υιοθετήσουν υπεύθυνες αλιευτικές πρακτικές στη Γυάρο και την ευρύτερη περιοχή, συνδέοντας έτσι την προστασία της φύσης με τη βιώσιμη αλιεία και προσεγγίζοντας ολιστικά τη θαλάσσια περιβαλλοντική προστασία και διαχείριση.

ΜΑΖΙ, ΓΙΑ ΜΙΑ ΖΩΝΤΑΝΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

ΜΑΖΙ, ΓΙΑ ΜΙΑ ΖΩΝΤΑΝΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Εταίροι του έργου

Το έργο ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE υλοποιείται από το WWF Ελλάς (Συντονιστής), MOm / Ελληνική Εταιρεία για τη Μελέτη και την Προστασία της Μεσογειακής φώκιας, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου, την Αναπτυξιακή Εταιρεία Κυκλάδων ΑΕ, το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και το Ινστιτούτο Ερευνών Tethys.

Συγχρηματοδότες

www.cycladeslife.gr

Το έργο ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE «Ολοκληρωμένη Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας στις Βόρειες Κυκλάδες» υποστηρίζεται και συγχρηματοδοτείται από το χρηματοδοτικό μέσο LIFE Nature, το Ίδρυμα του Πρίγκιπα Αλβέρτου του Μονακό (<http://www.fpa2.com>) και το Πράσινο Ταμείο.

Φωτογράφοι: Α. Bonetti, Γ. Ρηγούτσος, Π. Δενδρινός/ MOm, Γ. Βαβίτσας, Κ. Παπαδάς, Μ. Λιβανού, Κ. Τσαγκαράκη, Άρης Χρηστίδης / Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Β. Γαβαλλάς, Γ. Στεφάνου, Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, Ε.Σαμαρά
Σύνταξη: Μ. Λιβανού, Σ. Κοτομάτας, Α. Γεωργοπούλου Σχεδίαση: PopUp Creative Team